

delige Udvikling endnu er knyttet til de ældre, og hvor man vel endog har Exemplarerne af dem og længes tilbage til at bruge dem, ikke let vil skride til at skifte Psalmebog. Og det er ligeledes iøvrigt ganske rigtig den egentlige praktiske Vigtighed, jeg tilskriver den første Deel af Forslaget, at den evangelisk-christelige Psalmebog saa ikke længere vil kunne gjøre Grobringer i det Stille, Grobringer, som den ikke længere gjør i Kraft af, hvad der i sin Tid kunde gjøre dem berettigede, at den nemlig behagede dem, der vare Folkets aandelige Ledere, men som den gjør i Kraft af, at der ikke gives nogen Anledning til at ophæve den Partisthed, som er ubviist for den i Særdeleshed. Den samme ærede Landsþthingsmand berørte endnu et Punkt, som jeg ikke kan undlade med et Par Ord at komme tilbage paa, at nemlig de „Liberalere“ paa den Tid, da den evangelisk-christelige Psalmebog blev indført, de, der ansaaes for at være liberale dengang, de vare misfornøiede med den Kulde, hvormed Regjeringen indførte den. Ja, dette er ogsaa mig vitterligt, og det er netop en Hovedsagsag for mig til at gjøre mit Øderste for at faae en virkelig Frihedslov udgivet. Thi, hvad det angaaer, at kaldes liberal og at være det, saa betyder det, som vitterligt nok er, ikke altid det Samme. Og meget ofte forverles den Ansæelse, at Alting skal afgjøres efter Stemmesfleerhed, med virkelig Liberalitet. Meget ofte kunde det altsaa skee, naar en saadan „liberal“ Mening gjorde sig gjældende i vore kirkelige Anliggender, at mange hundrede tusinde danske Borgere vilde være daarlig tjente med, at der paa en „høist liberal“ Maade, som det vilde hedde sig, blev taget Hensyn til Stemmer, og saa ved Afstemningen vedtaget, hvad jeg maa ansee for en høist illiberal Grundsætning, at nu skulde det gaae i hver enkelt Menighed efter, hvad en stor Synode, valgt paa en bred Basis, havde fastsat. Det vilde være en „liberal“ Religionstvang. Det var det, som den høitærede Landsþthingsmand for Kjøbenhavn (Orsted) ganske rigtigt bemærkede, at de Liberale i Aaret 1800 savnede hos vor Regjering, at den ikke befalede det, som havde Lidsaanden og Folkemeningen og Ordførerne og Bladene for sig. Jeg troer, at den virkelige Fri-

hed paa det aandelige Gebeet, den kommer ikke i Stikkelse af mange eller faa Stemmer; det er kun et Nødmiddel, naar man, som ogsaa Forslaget, for Exempel i de enkelte Menigheder, maa tage Hensyn dertil. Men en Afstemning af Repræsentationen i Landet i det Hele, hvor liberalt den end kunde være anordnet og indrettet, kunde blive høist tyrannisk i Henseende til Bestemmelser, Psalmebøger angaaende.

Den høitærede Minister for Kirkes og Underviisningsvæsenet har berørt en ny Betænkelse, som er opstaaet hos ham, og det var den, at saadanne individuelle Forslag, som kom frem uden Raadførelse med Kirken eller Noget, der kunde synes at repræsentere Kirken, det havde noget saare Misligt ved sig. Dette er jeg ogsaa for min Person saare villig til at indrømme og anerkende. Men jeg smigrer mig med, at ogsaa den høitærede Minister og det høitærede Thing ville være enige med mig i, at dette Forslag ikke paa denne Maade fremkommer som individuelt, men er en, om end kun svag, Røst af, hvad der i en Række af Aar i det religiøse Liv har gjort sig gjældende, er en Gjensklang af flere agtværdige kirkelige Røster. Altsaa, der er vel ikke nogen samlet Synode, ingen, paa en vis regelmæssig Maade foretagen Aftale og Bestemmelse desangaaende; men det er klart givet tilkjende i den danske Folkekirk, at der rører sig en Lyst og Længsel efter Noget, omtrent af den Art, som det, jeg har tilladt mig at foreslaae. — Jeg beklager, at det ikke er lykkedes mig at have de Betænkelseheder, som den høitærede Minister berørte allerede forrige Gang. Han har gjentaget dem, og, som det synes mig, skærpet dem. Jeg tør maaskee berøre dem. Han sagde, at det at man hidtil havde gaaet efter Familie- eller Huusfædrene, at det ikke var nok, at Spørgsmaalet om deres Stemmeret fra Nyf af maatte behandles. Dette er ganske rigtigt, naar først en Synode er samlet. Men det forekommer mig, at man ved denne Indvending mod mit Forslag har overseet, at det dog nu gjælder, uden at det er blevet fra Nyf af behandlet; thi, naar det skal gaae efter Familie- eller Huusfædrene, hvor de foretrække den evangelisk-christelige Psalmebog, saa synes der ikke at være nogen Grund til, at det ikke